

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Prihodnja številka „Slovenskega Naroda“ izide v ponedeljek 2. januarja 1882 ob 1/2 6. uri popoldne.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino:

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13	gld.	—	kr.
„ pol leta	6	„	50	„
„ četrt leta	3	„	30	„
„ jeden mesec	1	„	10	„

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16	gld.	—	kr.
„ pol leta	8	„	—	„
„ četrt leta	4	„	—	„
„ jeden mesec	1	„	40	„

Znižana cena za gg. učitelje in dijake odpade po novem letu.

Upravišstvo „Slov. Naroda“.

Silvestrov dan.

Eheu, fugaces
Labuntur anni.
Horacij.

Ko dospe popotnik po dolgotrajnej hoji v pekočem solnci na grič, kjer se križa njegova cesta v drug, neznan svet, postoji ob znamenji

na križempotji. Pokrivalo sname raz glave, pot si obriše s čela in v dolino zre nazaj, katero je ravno kar prekorakal. Posamezni narodi v zgodovini so podobni popotniku na pršnej cesti. Iz ničnosti se rodé, nastopijo krutek svoj zgodovinski pot, ter izginejo zopet kakor truden popotnik iz naših očí. In v tem narodnem potovanji ali bolje rečeno neprestanem boji za eksistenco, za ime, so momenti, ko se vstavljajo ljudstva na cesti zgodovine, ko zrejo, kakor popotnik raz griča v dolino nazaj, ter premerjajo, ali je pravi pričet pot, ali jih vodi k določenemu cilju.

To so Silvestrovi dnevi posameznim rodovom, trenutki, recenzije, pričetega dela; novi sklepi za delo v neznanem bodočem svetu.

Denes praznujemo Silvestrov, zadnji dan leta 1881.

Premili moj slovenski narod, postoj tudi ti denes v svojem neprestanem boji, obriši si čelo, ozri se nazaj v dolino svoje minulosti, denes je tvoj Silvestrov dan.

Dolgi tisoč let si hodil nepoznan od svojega rojstva v zgodbi narodov, da si dospel v ljutem viharji, boreč se z vsemi svojimi silami za jedino ime, na grič, od koder lahko z zadovoljnostjo zreš na svojo prašno trnjevo cesto nazaj in vzklikneš: „Denes praznujem svoj prvi Silvestrov dan, prekoračena je prva moja strmina, končana olimpijada borenja za „biti in ne biti“.

„Hic dies festus“, lahko rečeš domovina slovenska denes, in na podlagi takovega izreka zreš brezskrbno v strmino, ki se še prostira mej tvojim vzvišenim ciljem, ki si ga je zapisala na svojo zastavo: Svoboda po tisočletnih sponah.

Spominajmo se denes v interesu svojega neomahljivega poguma, koliko potov nas je navdajala v prvi perijodi našega boja otožna misel, da je prokletstvo izrečeno nad slovanstvom, da smo iz nesrečnega rodu Tantalidov, ki je vstvarjen le za trpljenje in togo.

In v takovih trenutkih je skoro odpadalo orožje najbolj pogumnim našim voditeljem iz rok, letargija, nekaka apatija je legla na nesrečen naš dom. Tolažil nas je le še jedini zgovinski izrek, da vsak narod ima takovo zgodovino, kakeršno zasluži. In mi Slovani si nismo bili svesti greha. „V borbi rojeni, v borbi živeči, izginemo le zopet v borbi“, smo vzkliknili in korakali dalje na goro narodnih zahtevanj.

Kdor ne trpi, isti ne pozna počitka. Trpljenje, rečemo lahko, nas je varovalo popolno letargije, trpljenje nas je privedlo čez prvi klanec zgodovinske ceste, na katerem praznujemo denes Silvestrov večer začetne svoje zmage, ter kličemo z njega vsemu svetu: Mi smo, in ostati hočemo.

„O fortes, peioraque passi mecum saepe viri, ibimus, ibimus“, si kličemo denes dragi rojaki; kajti uže jutri zori novo leto, nova doba, nov boj na začetju naše cesti, „Cras ingens iterabimus aequor.“

Morje narodnega truda, gore neizpoljenih želj se še dvigujejo pred nami. Naš prvi klanec je le oddihljaj, ne še počitek v pravem pomenu. Tolaži nas naravni zakon, da, ko se jame peniti morje narodnega navdušenja, kakor se dviguje od dne do dne naše, razburjeno po Eolu domoljubne zavesti, ga ne umirijo več najbolj strmi nasprotni bregovi. In ko se prične gibati gora opravičenih zahtev,

Listek.

Slovanske stolice po avstrijskih in nemških vseučiliščih l. 1880.

Nobedna stvar nam tako jasno in bistro ne kaže, kako je vesoljno slovanstvo napredovalo v zadnjih dvajsetih letih, nego li velika množica slovanskemu jezikoslovju novoosnovanih stolic, bodi si po domačih avstrijskih, bodi si po tujih nemških velikih šolah. Lehko rečemo da je po srednji Evropi v sedanjem času malo znatnejših vseučilišč, po katerih bi se po več ur na teden ne učila staroslovenščina, ta jedino prava podlaga vsemu primerjajočemu slovanskemu jezikoslovstvu, ali vsaj ta in oni izmed novjših slovanskik jezikov. Nij treba dokazovati, da more občneje slovanske stvari samo koristiti, ako se tudi tujci ozbiljno uče našega jezika, čitajo staroslavne in čestite spomenike slovanske, ter raziskavajo staro zgodovino našo. Nas Slovence mora pa še po-

sebnostjo veseliti, videče in premišljujoče, da baš dva naša rojaka slovanska imata največje za sluge v tem splošnem napredku slovanskega jezikoslovja. Kopitar, katerega je uže J. Grimm imenoval „monstrum scientiarum“ in Miklošič, katerega slavni ruski literarni zgodovinar Pypin v novejšem izdani svojih historije slovanskih slovstev imenuje „največjega slovanskega slovničarja“, ta dva „cara slovenska“, uredila sta staroslovensko slovnico in staroslovenski slovar, odprla sta neusahljivi vir staroslovenskih spomenikov, pokazala učenemu svetu pravi način znanstvenega preiskavanja, ter tako osnovala znanstvo staroslovenskega in z njim ozko zvezanega primerjajočega slovanskega jezikoslovja. Osobito preslavne knjige Miklošičeve, pisane s čudovito učenostjo, spretnostjo in marljivostjo, povzdignile so znanost slovanskega jezikoslovja na tako stopinjo, da se more dostojno meriti z vsakim drugim dovršenim znanstvom. In ako človek te knjige vzame v roke, ne ve, čemu bi se bolj čudil:

ali korenitej učenosti ali ogromnemu materialu, ali znanstvenim rezultatom ali njih velikemu številu, kajti vsaka posamezna bi zadostovala življenju in delovanju jednega učenega moža.

In te knjige so največ pomogle, da so se tudi po neavstrijskih nemških vseučiliščih osnovala mnoge stolice slovanskemu primerjajočemu jezikoslovju.

A da vidimo, po katerih vseučiliščih in v kakšnem obsegu se uči v tekočem zimskem tečaju slovansko jezikoslovje!

Na Dunaji prof. Miklošič tolmači staroslovensko slovnico in primerjajočo etimologijo slovanskih jezikov, Šembera uči staročesko slovstvo in česko slovnico, a Glowacki fiziologijo in oblikoslovje ruskega jezika, poleg tega vodi praktične vaje v ruskem jeziku.

V Gradci razlaga prof. Krek: uvod v slovansko arheologijo in etnografijo ter zgodovino slovanskih književnostij.

jo ustavi le ponižanje v nebo molečih višin ali pogašenje notranjih elementov, ki gore neoprosčeni v podzemeljski ječi.

Neutrudni Sisifovi sinovi smo bili dose-daj Slovenci, skala narodnih pravic, ki smo jo valili tolikokrat na višek, obrnila se je toliko potov v višavi ter žugala uničiti naše utrjene roke. Obtičala je baš zdaj po dolgem trudu na prvem klanci. Več ne more zbobneti v pričetno dolino nazaj.

Upajmo pa, da praznujemo že bodoči Silvestrov dan s svojo skalo na vrhunci na-rodne ravnopravnosti in da se spremenimo iz Sisifov v skalo svobodnega slovanstva, katera izpuščena z višave na nasprotno stran unič-trnje in pritlikavo sovražno borovje, ki je pre-raščalo do sedaj vse naše pote do omike in svobode. L—s.

O našem takozvanem obrtniškem gibanju.

Očitano se je nam, da smo premalo sim-patično sodili o snujočej se ljubljanskej obrt-niškej zadrugi in da smo delali krivico obrt-nemu razvoju, ko smo zahtevali, da naj se politika izbacne iz združnih statut. Sedaj pa nam je „Cillier Zeitung“, organček južnošta-jerskih nemškutarčkov popolnoma odprla oči, tako da vemo vse. Ta listič prinaša v svojej 103. številki letošnjega leta dolgo korespon-denco iz Ljubljane, v katerej je povedano vse, česar smo izvedeti hoteli. Tu čitamo: V kro-gih tukajšnjih delavcev in manjših obrtnikov vlada že delj časa živo gibanje, katero nič kaj ne razradostuje narodne stranke, in to iz lahko umevnih vzrokov ne! Pravi fezerji tega gibanja iskati se morajo še denes v malem kardelci tukajšnjih obrtnikov, socialističnega navdihnjenja, katero pa s prid-nostjo in z agitatoričnim talentom nadomestuje neznatno število. Pač si tudi lahko mislimo, da je to kardelce v zvezi z zunaj-šnjimi vodniki socialistične stran-ke, ter da dobiva od teh dotične in-strukcije.

Ko je poštena Celjanka prezvečila potem nekoliko ljubljanskih lažij, o terorizmu na-rodne stranke v Ljubljani, o huskanji narodnih listov itd., konča tako-le:

„Proklamacija njegove (Horakove) izvo-litve, prouzročevala je uže v dvorani prav razburjene, tumultuezne prizore, katerim se je nevarnost le s tem odbila, da se je zbor takoj zaključil. Z gotovostjo se pričakovati sme, da bode vsemu temu sledil razpor v na-

rodnem obrtniškem taborišči, ter vsaj neko-liko razbil teroristične sponje, v katere je na rodno časopistvo od nekdaj kovalo narodne obrtnike. To pa je tudi jedini dobiček, katerega sme liberalna ljubljanska stranka pričakovati po tem gibanju, kojemu nasproti nij kazala nikakih simpatij. Upajmo, da se bode tega gibanja modro in previdno okori-stila, ter vsled njega uže pri pri-hodnje volitvi priborila si če tudi samo moralični uspeh, ter prislo-vici „duobus litigantibus — tertius gaudet“ pripomogla k veljavi v ko-rist istinito dobre stvari.“

Kdor pri tej luči resnice ne opazi, temu nij več pomagati. Celjanka pa je nam v tem slučaju pravo dobroto dodelila z objavo svoje korespondence!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. decembra.

Denes stojimo na pragu novega leta. Ozmimo se nekoliko nazaj na našo **notranjo politiko**, na uspehe, ki smo jih dosegli v letu preteklem Slovani. Na krmilu je bila v letu tem vlada, katera si je pri svojem na-stopu zapisala na zastavo svoj program: Vsem jednake pravice! Ne more se odreči vladi, da nij imela vsaj volje Slovanom izkazati tudi nekaj prijaznostij, pripomoči jim do jednako-pravnosti v Avstriji, a vlada je bila na jednej strani zavirana od nasprotnikov, na drugej pa je bila sama premalo energična, prepočasna. Tako kaže se nam, da smo Slovani v letu preteklem malo dosegli. Čehi poganjali so se skozi vse leto za česko vseučilišče, a nijso je dobili in ne kaže se, da bi se to vprašanje njim popolnem povoljno rešilo. V Moravskij in Šlezkeji usiljevala se je v šole vedno še nem-ščina, ustanovljale so se v čisto českih okrajih nemške šole, vlada je to mirno gledala. Kar je bilo spremembe je to, da so te dežele do-bile namestnike, ki čutijo z narodom in so voljni jim pomagati. Pri nas Slovencih pa je malo veselega, povsod še tujstvo gospodari, v srednjih šolah vladari še vedno nemščina, v ljudske šole pa se je vedno več usiljuje, urad-nije poslujejo z narodom še vedno v nemškem neumljivem mu jeziku, ker sedé na vplivnih službah uradniki, ki so principijelno vsemu sovražni, kar je slovensko. Po Goriškeji in Tržaškeji rovari iredenta in na propad Av-strije, in osobito v zatiranji Slovanov delujejo uradniki. Tudi v Primorji storila je posebno malo vlada za Slovane, Depretis, sovražnik Slovanov, še vedno namestnikuje. Najhuje pa se je godilo Slovencem v Koroškeji. Dan za dnem se tu bolj izgublja slovenska narodnost, a vlada je držala križem roke. A zdramili so

se koroški rodoljubi sami, dramili bodo narod — in nadejamo se, da bode leto bodoče pri-jaznejše za Slovence, kakor je bilo leto prošlo.

Posebno žalostno pa se nam kaže situva-cija v okupiranih deželah in v Dalmaciji. V Bosni in Hercegovini stoje naše čete, a pred kratkim izrazil se je odličen diplomat, da Avstrija od Bosne in Hercegovine le toliko po-seduje, kolikor imajo v svojej oblasti vojaki. Vlada se je zanašala tu bolj na bajonete, nego da bi si bila prizadevala pridobiti simpatije Bošnjakov za se. In te simpatije za se pridobi-ti bilo je skoro nemožno, kajti iz Pešte po-šiljali so se doli možje, ki nijso umeli ljud-stva in ga ne hoteli, ljudstvo pa jih nij moglo. Upeljavati so jeli v čisto slovanske kraje tuj, nemški živelj. Na uradih so nemški napisi, nemški se uraduje, učitelji so nemški vojaki; to še nij bilo dovolj, vlada misli poslati tja doli še nemške redovnike, nune, da ti ljudstvo pomagajo germanizirati. Tako je delala vlada v letu preteklem, a če hoče kedaj Bosno ime-novati avstrijsko, morala bode to politiko v novem letu spremeniti. — V Krivošijah vnel se je boj, ljudstvo se brani proti upeljavi brambenega zakona. Ta upor v Krivošijah pa je posledica razmer v Hercegovini. Tu pa se vlada zopet premalo trudi, da bi pridobila uporne Krivošijance. Za te razmere v Krivo-šijancih pa so odgovorni oni, ki so Hercego-vino in Bosno tako upravljali. Nikjer prijet-nega pogleda. Upajmo, da bode novo leto pri-neslo zaželjeno svobodo vsem avstrijskim na-rodom. — Kake so razmere mej avstrijskimi strankami in vlado, pokazali smo uže včeraj in to potrjuje „Deutsche Ztg.“ sama, ko pravi: Nemško-nacionalci se ne morejo več zanašati na birokracijo in vojaške kroge ni na Bismarka!

Vnanje države.

Iz **Petrograda** se poroča, da so za-sledili zopet zarotnike proti carju. A carju je bila sreča mila, on se nij po istej poti pri-peljal, kjer so ga čakali ti zarotniki. Tako va-ruje višja moč carja blagotvoritelja.

Povedali smo uže, da se listi mnogo pe-čajo v slednjem času s **papeževim** vpra-šanjem. Najzanimljivejše pa je to, da je Bis-mark baje teh mislij, da bi se mestu garan-cijskega zakona postavil splošni evropski pro-tektorat. Mi dvomimo, da bi se vsi evropski kabineti zlagali z Bismarkom v teh mislih.

Dopisi.

Iz Št. Vida nad Vipavo. [Izv. dop.] Kakor je bilo naznanjeno v vašem listu, da bode slovesna zadušnica po pokojnem gosp. dr. J. Bleiweisu vitezu Trsteniškem dne 15. de-cembra, (a ne 25. kakor je bilo čitati gotovo po tiskovnej pomoti) vršila se je stvar res slovesno, tako, da kaj tacega še tukaj nij bilo. —

V društveni sobi „Sloge“ v Št. Vidu zbrali so se društveniki tega društva, in pri-

V Zagrebu tolmači prof. Geitler gla-soslovje starobolgarsko in hrvatsko, sanskrit-sko slovnico in starorusko pesen „Slovo o polku Igorovê“ prof. A. Pavič razlaga hrvat-sko slovnico in hrvatsko narodno pesništvo, a prof. Celestin povest stare in sovremene ruske literature ter čita z dijaki Turgenjevega „Stepnega kralja Leara“.

V Pragi razlagajo: prof. Hattala pri-proste stavke v slovanščini, narodno pesništvo, osobito slovansko, prof. Gebauer česko pes-ništvo v starejših spomenikih do 18. stoletja, dalje česko sintakso in slovnico starosloven-sko in prof. Kolár poljsko in rusko slovnico s praktičnimi vajami.

V Brnu razlaga na tehniki prof. Mazen-a-uer česki in staroslovenski jezik in zgodo-vino českega slovstva.

V Lvovu uči prof. Pilat zgodovino polj-skega slovstva od 1820—1850 in poljsko slovnico z ozirom na staroslovenščino; prof.

Ogonowski tolmači Nestorjevo kroniko in zgodovino maloruskega slovstva od leta 1872—1880; prof. Kalina razlaga staročesko, a prof. Brückner staroslovensko slovnico s praktičnimi vajami v starej slovenščini.

V Černovicah tolmači prof. Kałuž-niacki slovansko etimologijo in novejšo ru-sko in poljsko slovstvo, a prof. Onyskie-wicz zgodovino maloruskega slovstva v 11. in 12. stoletji in glasoslovje malorusko.

V Lipsku čita prof. Leskien slovnico starobolgarskega (staroslovenskega) jezika, tol-mači dalmatinsko-hrvatske pesnike iz 16. sto-letja ter vadi svoje slušatelje v starosloven-skeji slovnici in v tolmačenji starih slovanskih spomenikov.

V pruskem Kraljevcu uči prof. Pelka poljski jezik.

V Halle-Wittenbergu učil je 1880. leta prof. Bartholomae staroslovensko slov-nico.

V Kielu razlaga prof. Möller staro-slovensko slovnico ter čita s slušatelji Ostro-mirovo evangelije.

V Berlinu čital je prof. Jagić o staroslovenskeji slovnici in o najstarejših sta-roslovenskih spomenikih; v tem je bil poklican v Peterburg in nij še našel naslednika.

V Cirihi uči prof. Haag ruski jezik.

V Vratislavi razlaga prof. Nehring poljskega slovstva zgodovino ter tolmači slo-vansko bajeslovje in staroslovenske spomenike.

V Dorpatu tolmači prof. Viskovatov novejše rusko slovstvo in starejše spomenike ruskega jezika; prof. Masing razlaga kroniko Nestorjevo, srbsko in staroslovensko slovnico in srbske narodne pesni; prof. Sokolov uči česko slovnico ter čita o staroslovanskem ver-stvu in življenji.

In konečno bodi omenjeno, da je celo v Strassburgu 1880. leta prof. Hübsch-mann tolmačil staroslovenske spomenike.

čakovali so sosednih Poddražanov in zastop občine Št. Vid-Lozice. Ob 3/4 na 9 pridejo Poddražani, in sicer naprej šolska mladina z zastavo, potem cel občinski in čitalniški odbor in drugi s krasno zastavo. V Št. Vidu združila se je šolska mladina iz Poddrage, Št. Vida in Lozic, dalje oba občinska zastopa in obe društvi, namreč „Sloga“ in „kmetijska čitalnica“, in korakali smo skupno v faro cerkev. Katafalk je bil kaj vkusno napravljen, na njega so se položili lavorovi in drugi venci.

Slovesno sv. mašo bral je častiti gospod Ivan Tomažič, župnik v Št. Vidu, kateri je bil cele stvari prvi stvaritelj, z azistenco č. g. Ivana Hladnika iz Lozic in č. gosp. Ivana Pogacnika iz Poddrage. Pevci iz Št. Vida peli so izvrstno, „Missa pro defunctis“ od P. A. Hribarja. Po sv. maši zapeli so še pevci po in pred molitvami žalostinki „Nad zvezdami“ in „Jamica“.

Tako je Št. Vidska cela fara, to je občine Št. Vid-Lozice in Poddrage in društvo „Sloga“ v Št. Vidu in „kmetijska čitalnica“ v Poddragi, skazala zadnjo čast tistemu, katerega se bode slovenski narod vedno hvaležno spominal.

S slovenskega Štajerskega [Izv. dop.] Najostrejši boj, kojega bije slovenski narod uže čez 30 let, se sme gotovo imenovati boj glede slovenskega uradovanja. Vsegamogočna birokracija, komodite vajena, ne meneč se za pravo istega naroda, za katerega je ona tu, bije boj proti svojemu oziroma slovenskemu narodu na najljutejši način, jedino zaradi tega, ker narodov jezik ne umé ali dostikrat umeti neče. Nikdo pa naj nas krivo ne razume, kajti imamo zdaj tudi uradnike, koji bi sicer v slovenščini uradovali, ko bi ne bili predobro prepričani, da ta „slovenščina“ tam v Gradci, Celji in Bog ve še kje, nij dopadljiva in da bi se on višjim še zameriti znal, hoteč v slovenščini uradovati.

Ko je vzel grof Taaffe vladno krmilo v roke, nadejali smo se po vsej pravici, da je tudi za nas prišel čas boljše bodočnosti. Uže se je oblačno nebo jelo vedriti, uže se nam je dozdevalo, da pravica nad krivico nadvlada; toda žalibog položaj je še vedno isti, kakor je bil pod prejšnjo „liberalno“ vlado. Pri nas na slovenskem Štorskem so se pod „liberalno“ vlado slovenske vloge tudi v tem jeziku reševale. Pred seboj imam kopo „vabilo prič“ od leta 1873, torej od „liberalne“ dobe, podpisane od zdanjega sodnika W v R Zdaj ne najdeš nikjer slovensko vabilo, same „vorladunge“ in nič drugega kot „vorladunge“ se nahajajo. Pred seboj imam dalje v lepejši slovenščini pisani odlok od leta 1877, torej tudi od „liberalne“ ère sem, zadevajoč zemljiščno vknjižbo. Kaj bi nadsodnije predsednik rekel, ko bi se zdaj kaj jednacega „pripetilo?“ —

Pred seboj imam naredbo vis. pravosodnega popecteljstva na deželne nadsodnije v Gradci in Trstu od leta 1862, s katero se je mej družim ukazalo:

Morajo sodnije v omenjenih deželnih deilih vlogo, ki se podajajo v slovenskem jeziku sprejemati in kolikor mogoče slovenskim strankam izdavat odloke ali rešitve čez to v tem jeziku. Tako pred blizu 20 leti!

Mi zahtevamo jedino, da se slovenska vloga v tem jeziku reši, da se zapisniki pri kazenskej in civilnej sodnji s slovenskimi strankami napravljajo v slovenskem jeziku, sploh da bi se dala ali pripoznala pri c. kr.

uradu tista pravica Slovence kot Nemcu. Ali Slovenci nikdar zaželjenega cilja ne bomo dosegli, ako našim narodnim odvetnikom, beležnikom itd. osoba dostikrat več velja nego princip. Z besedami, lepimi govori učinili ne bomo za svoj narod nič, ampak fakta morajo priti na dan. Vsak, komur je osoba več nego princip, nij prijatelj naroda. —c.

Domače stvari.

— (Izjava.) Ker je, kakor se govori, visokorodni gospod pl. Waser, graškej nadsodnji načelnik, zaukazal preiskavati, kako da je njegov zadnji ukaz po tem listu v javnost prišel, izpovedati sem primoran, da sem dotični apelacijski akt slučajno v imenu dotične stranke, kojo zastopal je g. dr. A. Moschë, pri ekspeditu mest. del. okrajne sodnije v imenu zastopane stranke, katera je ravno prej ta dan v pisarni o usodi po nasprotni stranki vložene apelacije povpraševala, pregledal in prečital. Če se je pri tem kaj grešilo, je greh jedino le na mojej strani, — ali zavest imam, da je bilo moje postopanje popolnem korektno, ker ima vsaka stranka pravico, pregledati svojih zadev se tikajoče apelacijske akte. Toliko v pojasnilo, da se ne kaznuje kdo, ki je čisto nedolžen!

V Ljubljani 30. decembra 1881.

Dr. Ivan Tavčar,
advokatski kandidat pri dr. Alfonzu Moschë-tu.

— (Dr. Ivan Tavčar) oddal je z današnjo številko redakcijsko vodstvo tega lista, katero je bil začasno prevzel, definitivnemu vodniku g. J. Železnikarju. Vsa pisma naj se od sedaj izključljivo in neposredno adresirajo na redakcijo „Slovenskega Naroda“ v „Narodnej Tiskarni“.

— (Tržaška razstava.) Trgovinska in obrtniška zbornica kranjska kot podružnični odbor Tržaške razstave naznanja, da jej je razstavni odbor v Trstu denes pisal, da sme oglasila do 15. dne februarja 1882. l. sprejemati, ker se je obrok za mesec dni podaljšal.

— (Božičnica v Lichtenenthurnovem zavodu za sirote) vršila se je zadnjo sredo večer ob 5. uri v navzočnosti jako mnogobrojnega občinstva mej katerim smo opazili prečastito gospo g. deželnega predsednika Winklerja, več gospij iz aristokracije, mej njimi baronico Lazzarinijev, deželnega glavarja g. grofa Thurna in njega namestnika gosp. P. Grassellija, mnogo gospodov dubovnikov itd. Predstavljalo se je najprvo rojstvo Kristusovo v živih podobah, prišli so pastirji in sv. trije kralji, kateri so vsi govorili slovenski in mej katerimi se je posebno odlikoval pastir, mlad deček, komaj deset let star, ki je izvrstno deklamoval, da s je videlo, da ve in razumi, kaj govori. S to predstavo smo bili jako zadovoljni, kajti kaalo je, da se dečki kolikor toliko uče sloveskega jezika, akoravno je marsikateremu tu trdo šlo, a to smo zapisali na račun bojenosti in strahu. Jako osupnile, da ne rečem odkritosrčno, nezadovolile so nas pa nemške deklamacije ali bolje rečeno blebetanja, k so potem sledile. Tu smo imeli priliko opazovati najfinejše cvetke germanizacije, katero prirojo mej našimi sirotami čestite usmiljene sestre. Tu so nastopali 8 do 10 letni dečki in dekleta, kateri so deklamovali nemške pesni, ako, da se je vsakemu znalo, kako so tu nemško besedo do besede ubijali v gvo in da je bilo res vsakemu pošteno mlačemu poslušalcu žal za čas, kateri se je z to nenaravno ubijanje nemških verzov potutil. Videlo se je tudi

dečkom in dekletom, da od istega, kar deklamujejo čisto, nič ali malo razumejo, kajti agirali so z rokami in zavijali proti nebu oči, pri besedah deklamacije, kjer to bilo najmenj na mestu. Slovenske pesni deklamovali so so nekoliko boljši, a tudi nijsmo bili z deklamovanjem zadovoljni, kajti videlo se je, da je bilo malo skrbi od strani učiteljic za slovensko deklamovanje in da so vso pozornost obračale le na to, da se dečkom in dekletom le v glavo ubijejo nemške pesni. Res prav z nezadovoljstvom smo zapustili poslopje Lichtenenthurnove sirotišnice, kajti osvedočili smo se, da usmiljene sestre delujejo povsod z enakim načelom. Kakor svoje služabnike izbirajo le najrajše mej Nemci, isto tako tudi mislijo, da je njih prvi nalog nam ponemčevati njim izročeno našo, če tudi sirotno mladino. Proti takemu delovanju moramo mi protestirati in bodemo odslej tem „milosrčnim“ nemškim sestram bolj na prste gledati, da ne bodo z našimi novci našo mladež germanizovale. O tej zadevi kličemo zadevnim krogom: Pozor! usmiljenim sestram pa priporočamo prav odkritosrčno preobrat dozrajnega njih delovanja!

— (Skrlatica) je epidemično se prikazala v gornjih Pirničah (ljublanskega okraja) in je jako mnogo otrok obolelo, dozdej pa še nij nobeden umrl. Šola se je zaradi tega zaprla.

— (Čitalnica v Škofjeji Loki) napravi na Silvestrov večer besedo se sledečim programom: 1. Govor (podpredsednikov.) 2. Fr. Flotov: Stradela, za glasovir in gosli. 3. Medvêd: Domovini, poje moški zbor. 4. Pastirzk: Spomin na Hüttendorf, za jedne citre. 5. Nedved: Želje, samospjev s spremljevanjem na glasovirji. 6. Charles Dankla, za troje gosli. 7. Kocijančič: Venček narodnih pesnij. 8. Umlauf: iz opere Puritaner za 2 citre. 9. Stopaj: Banovci. 10. Ples. Vstopnina za neude 20 kr. z rodbino 40 kr. Začetek točno ob 8. uri. K obilej udeležitvi uljudno vabi Odbor.

Dunajska borza 30. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	10	"
Zlata renta	93	"	50	"
1860 drž. posojilo	132	"	10	"
Akcije narodne banke	846	"	"	"
Kreditne akcije	355	"	80	"
Srebro	"	"	"	"
London	118	"	80	"
Napol.	5	"	42	"
C. kr. cekini	5	"	59	"
Državne marke	58	"	15	"

Vsem prijateljem in znancem

vošči

veselo novo leto

(744)

rodovina Moschë-tova.

A. KORZIKA,

Glavna
zaloga:
Poljanska
cesta št. 12.

umetna vrtarija
in trgovina z raznimi
semeni
v Ljubljani.

Pro-
dajalnica:
Šelenburgove
ulice št. 6.

Usojam se naznaniti svojim prečestitim naročnikom in sl. občinstvu, da sem ravnokar izdal **tiskani cenilnik o semenih in bilkah**, kakor tudi **cene vencev in šopkov** itd.

Vsakemu, kdor želi, pošlje se cenilnik franko. Posebno se priporočam zdaj o pustnem času za mnoga naročila raznih šopkov.

S spoštovanjem

A. Korzika,

umetni vrtar in trgovec s semeni
v Ljubljani.

(745—1)

Rodbina Karol Gallé-tova

vošči po tem potu
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
srečno novo leto. (746)
V Bistri, dné 31. decembra 1881.

Zahvala.

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczyju**, lekarju v Ljubljani.

Nij boljšega sredstva proti **revmatizmu, trganju po udih** itd. kot Vaše zdravilo za protin po **dr. Maliči** à 50 kr. Tega prepičal sem se sam iz lastne izkušnje. V 6. dan februarja sem se zelo prehladil, da sem bil v nevarnosti, da zbolim za vnetico pluć. K sreči pa sem imel takrat doma Vaše zdravilo za protin in vnel sem si je zvečer dobro v prsi. Dan pozneje pa sem se čutil popolnem zdravu in ne čutil nobenih bolečin več. To zdravilo skazalo se je tudi kot zdravilno sredstvo pri glavobolu vsled prehlajenja. To olje pomagalo je tudi drugim faranom in občanom. To zdravilo za protin prav gorko priporočam vsem onim, ki imajo jednake bolezni, osobito pa svojim kolegom duhovnikom. Prepičan sem, da se bode dobro izkazalo. Želeli bi bilo, da bi si to zdravilo za protin naročili vsi lekarji v Kranjskej.

V Predasljih pri Kranji v maji 1881.

(715—1)

J. Sakser, kooperator.

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migrēno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepiča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Ljubljani, à flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—59)

Umrla so v Ljubljani:
28. decembra: Franc Sumner, muzikarja sin, 26 dni, jahalne ulice št. 1, za jetiko.
29. decembra: Janez Kogej, 55 let, Karlovska cesta št. 7, za pljučno vnetico.
V deželnej bolnici.
27. decembra: Marija Kovšca, de-lavka, 31 let, za jetiko.

Izvrstna hrvatska

bela in rudeča vina

raznih let

(678—5)

priporoča veliki trgovec z vinom

Leopold Hönigsberg v Zagrebu.

Temnorujav, kratkodlak **prepeličar**, z dolgim životom, kratkimi nogami, z rumenorujavim zavratnikom z dvema markama

se je izgubil.

Kdor ga najde, dobi 10 gl. plačila. **Marije Terezije cesta št. 6., obrist Dittl.** (732—2)

G. PICCOLI,

lekár „pri angelji“,
v Ljubljani, na Dunajskej cesti,
priporoča p. n. občinstvu naslednje poskušane

medicinske specijalitete.

(614—5)

Najboljše in najvplivnejše **pravo norveško**

pohumeljevo jetrno olje

proti mramorici, rrahitisi, plućnici, kašlju itd. itd. v steklenicah à 60 kr., z železnim jodirjem združeno (posebno vplivno pri malokrvnih in kjer treba čiščenja krvi) v steklenicah à 1 gl.

Še pred beneško republiko privileg.

Staroslavni

brešijanski zdravilni obliž,

vplivnejši kot vsako jednako v prodaji se nahajajoče sredstvo, se s posebnim uspehom rabi pri revmatičnih, podagrinih, živčnih in ledvičnih bolečinah, pri slabosti kit, pri prsnem prehlajenju, otiskah itd. itd.

1 kos 25 kr.

10 let uspeh!

Tuberosno mleko.

Po vsakodnevnej rabi tega mleka, iz vegetabilnih in neškodljivih substancij sestavljenega, postane koža

Naročila se izvrše najhitreje s poštnim povzetjem.

mehka, žametasta in nežna, hepatične pike, pege, ogrci, srabi, nenaravna rudečica zginejo, prezgodnje gube se odstranijo in polt zadobi zopet svojo gibčnost in svežost.

V steklenicah à 1 gl.

Gumi-Bonbons,

vplivnejši kot vsak v prodaji se nahajajoči bonbon, se rabi z najboljšim uspehom pri kašlju, hripavosti in kataralnosti dihalnih organov. V skatljah à 10 kr.

Znamenito!

Kot slavno izkušeno, nepreseženo naravno zdravilno sredstvo pri trganju po udih, revmatizmu, živčnej slabosti, pri bolečinah v hrbtu ali v prsih se more od kemika Ludevita Kocha izumljeni in od njega narejani

eter iz smerekovih iglic najtopleje priporočati.

Cena 1/2 steklenici 40 kr.,

1 steklenici 70 kr.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot **izvrstno uplivno** priznane specijalitete, izkušena domača in **homeopatiška** zdravila: (532—7)

Planinski želišni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

izborno vrste bramore, plućnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 skl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v skatljah à 21 kr.; jeden zavojs 6. skatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavojs.

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

Razglas.

Vodstvo vzajemno zavarovalnega društva zoper ogenj v Gradci uljudno naznanja p. t. deležnikom, da se prične

vplačevanje društvenih doneskov za leto 1882.

1. januarja leta 1882.

ter se dotični doneski sprejemajo pri **vodstveni blagajnici** v lastnej hiši št. 18/20, Sackstrasse, v Gradci, ali v **pisarni zastopništva** v Ljubljani (sv. Florijana ulice št. 23), kakor tudi pri vseh okrajnih komisarijatih.

Taistim p. t. deležnikom, katerih poslopja so bila uže prvih 9 mesecev leta 1880 zavarovana in neprenehoma tu zavarovana bila in tudi še leta 1882. pri tem društvu zavarovana ostanejo, pa se naznanja, da po od upravnega odbora v skupščini 20. junija t. l. predloženem predlogu in ondu sklenenem, jim pride od ostanka poslopijskega zavarovalnega oddelka od upravnega leta 1880, 5% na dobro, tedaj imajo za leto 1882 plačati društvenega doneska 5% menj.

V Gradci, meseca decembra 1881.

Vodstvo vzajemno zavarovalnega društva proti požarnej škodi v Gradci.

(743)

(Ponatis se ne plača.)